

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přejete si zastavit doménové jméno?

S nástupem nové ekonomiky a stále častějším používáním internetové prezentace společností je spojeno hledání příhodných doménových jmen pro jejich internetové stránky. Umístování internetových stránek pod příhodná doménová jména s sebou ovšem přináší i otázku aplikace různých právních institutů k doménovému jménu. Jedním z tradičních právních institutů je zástavní právo, ale jako netradiční se jeví otázka zástavního práva k doménovému jménu.

S nástupem nové ekonomiky a stále častějším používáním internetové prezentace společností je spojeno hledání příhodných doménových jmen pro jejich internetové stránky. Umístování internetových stránek pod příhodná doménová jména s sebou ovšem přináší i otázku aplikace různých právních institutů k doménovému jménu. Jedním z tradičních právních institutů je zástavní právo, ale jako netradiční se jeví otázka zástavního práva k doménovému jménu.

Základní neznámou, na jejímž vyluštění záleží odpověď zda zástavní právo k doménovému jménu může být zřízeno, je:

1. Může být doménové jméno zástavou; a v případě, že ano, tak
2. Jakým způsobem vznikne zástavní právo k doménovému jménu, a
3. Jak se bude postupovat v případě realizace zástavy.

Doménové jméno jako zástava?

Definice zástavy je obsažena v § 153 odst. 1 občanského zákoníku („OZ“). Dle této definice může být zástavou „...jiná majetková hodnota, pokud to její povaha připouští.....nebo předmět průmyslového vlastnictví“. Je tedy doménové jméno:

- Jinou majetkovou hodnotou, nebo
- Předmětem průmyslového vlastnictví?

OZ neobsahuje definici „majetkové hodnoty“, pouze v § 118 odst 1 říká, že předmětem občanskoprávních vztahů jsou „jiné majetkové hodnoty“. Ustálená výkladová praxe považuje za jinou majetkovou hodnotu, hodnotu vyjádřitelnou v penězích (např. know-how). Jsme toho názoru, že doménové jméno takovou jinou majetkovou hodnotou je, protože lze určit jeho cenu, je identifikovatelné, a to umístěním na DNS nameserverech a lze jej také převádět, tedy měnit osobu vedenou jako „vlastník“ doménového jména v registru doménových jmen vedeném u nás sdružením CZ.NIC.

Za předmět průmyslového vlastnictví se v českém právním řádu považuje např. vynález, užitný vzor, ochranná známka, atd. V zásadě lze říci, že znakem předmětu průmyslového vlastnictví, jako nehmotného statku je tzv. potenciální ubiquita, tzn., že předmět může být současně užíván několika subjekty na několika místech, aniž by docházelo k ovlivnění funkcí či znaků předmětu průmyslového vlastnictví. Tento znak ale doménové jméno postrádá, mimo jiné i proto, že může být užíváno pouze jednou osobou, a to tou, která si jej zaregistrovala. I proto se domníváme, že doménové jméno nemůže být předmětem průmyslového vlastnictví.

Lze tedy shrnout, že doménové jméno lze považovat za jinou majetkovou hodnotu, a tudíž za objekt,

který sám o sobě je způsobilý být zástavou.

V souvislosti s výše uvedeným shrnutím je ale nutné uvést, že návrh novely občanského zákoníku, který již schválil Senát, nově upravuje zástavní právo a obsahuje i novou definici zástavy. Novela už ale nestanoví, že předmětem zástavy může být jiná majetková hodnota, tento termín byl nahrazen pojmem „jiné majetkové právo“. Majetkové právo je ale právem, jehož předmětem je nárok na určité peněžité plnění, nebo plnění ocenitelné v penězích a dále toto právo musí být převoditelné, jinak by byl popřen realizační aspekt zástavy – její prodej. Doménové jméno, však majetkovým právem není, protože je objektem práv, nikoliv právem samotným. Zde je nutné podotknout, že by si zmiňovaná novela zasloužila více zohlednit dobu svého vzniku, zejména pak blízkou budoucnost, a pamatovala už na takový fenomén, jakým doménové jméno je a bude.

Vznik zástavního práva k doménovému jménu aneb trocha teorie nikoho nezabije

Zástavní právo k doménovému jménu by nejčastěji vzniklo na základě písemné smlouvy mezi věřitelem a dlužníkem, která by měla náležitosti stanovené § 156 odst. 2 OZ. S ohledem na podstatu doménového jména, by bylo ideální, aby zástavní právo bylo účinné zápisem do registru doménových jmen, kde by také byla vyznačena existence takového zástavního práva. Jistou inspirací by zde mohlo být např. ust. § 21 z.č. [137/1995](#) Sb. o ochranných známkách.

Dlužník by pak s ohledem na obecná ustanovení občanského zákoníku nemohl činit úkony vedoucí k snížení hodnoty zástavy (např. umísťovat na internetové stránce pod zastaveným doménovým jménem materiál s nezákonným obsahem či vymazat doménové jméno z registru).

Realizace zástavy

Ohledně realizace zástavního práva k doménovému jménu by pak měl platit postup v § 165 odst. 2 OZ, tedy veřejná dražba nebo soudní prodej věci. Zde je asi největší úskalí problematiky zástavního práva k doménovému jménu podle současné právní úpravy, protože doménové jméno ve světle výše uvedené argumentace asi nemůže být považováno za předmět dražby – srov. § 17 odst. 3 a § 36 odst. 4 zákona č. [26/2000](#) Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů, protože tyto právní předpisy neumožňují, aby byla vydražena jiná majetková hodnota. Stejně tak, jako nelze aplikovat na realizaci zástavy představované doménovým jménem soudní prodej věci, protože doménové jméno není věcí. V neposlední řadě je třeba mít na mysli také to, že CZ.NIC rozhodně není obdobou Úřadu průmyslového a duševního vlastnictví pro svět internetu. CZ.NIC je soukromoprávním subjektem a celý svět doménových jmen vzniká zhora na soukromoprávním podkladě. Nelze tedy pokládat rejstřík doménových jmen za totéž, jako rejstřík obchodní. Z tohoto důvodu nelze tedy konstruovat jakoukoliv výlučnost CZ.NIC pro registraci zástavního práva k doménovým jménům, protože stávající právní postavení CZ.NIC to neumožňuje.

Závěr

Ačkoliv občanský zákoník výslovně s možností zástavního práva k doménovému jménu nepočítá, domníváme se, že je možné takový institut konstruovat za předpokladu, že se na něm obě smluvní strany dohodnou a nedojde k porušení kogentních ustanovení občanského zákoníku. Problém je v realizaci zástavy, protože současná právní úprava neumožňuje jakýkoliv alternativní způsob realizace zástavy než je ten, který je uveden v občanském zákoníku. Tato úprava ale realizaci zástavního práva k doménovému jménu neumožňuje.

Stejný zajišťovací účinek, který poskytuje věřiteli zástavní právo, by bylo možné dosáhnout zajišťovacím převodem práva (zde nejspíše práva držby k doménovému jménu, doménové jméno jako

takové nemůže být předmětem vlastnického práva). Na začátku celé operace by dlužník převedl na věřitele doménové jméno a v případě uhrazení dluhu by věřitel převedl toto právo zpět. Tuto operaci registr doménových jmen umožňuje, bylo by pouze věcí stran, jak ošetří svá vzájemná práva a povinnosti.

Na otázku zajištění závazku prostřednictvím zástavního práva/zajišťovacího převodu práva by se nejspíše narazilo v případech, kdy věřitel chce postihnout v pokud možno co nejširší míře hodnoty, ke kterým má dlužník nějaká práva (např. nemovitosti, ochranné známky a s rostoucím významem internetové prezentace také doménová jména). V neposlední řadě lze uvést, že i v českém internetovém prostředí se objevily případy doménových jmen, jejichž hodnota je rozhodně vyšší, než poplatek za zřízení a údržbu doménového jména – viz doménové jméno hokej.cz, které bylo převedeno za cenu přesahující statisíce korun.

David Emr
advokátní koncipient

Michal Kroft
advokát a společník

WEINHOLD ANDERSEN LEGAL, v.o.s.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 29.: Jednání za s.r.o. – jednatelé](#)